

"אחת מאתנו" אפרת דנון

התוכן

קבוצת בנות מתבגרות בגיל חטיבת הביניים מתעללות באחת מבנות כיתתן, נערה שלמרות היותה חדשה בחברת הכיתה נוהגת בביטחון יחסי. במטרה "לחנך" אותה הן לועגות לה, מסרבות לקבל אותה כחלק מן "החבורה" ולבסוף אף מכות אותה, בעידודה הנמרץ של מנהיגת הקבוצה. הסיפור מסופר בגוף ראשון על ידי אחת מבנות הקבוצה, והוא עוסק ברגשות של תוקפנות וכעס הבאים לידי ביטוי באלימות פיזית ומילולית קשה של הקבוצה כלפי הפרט.

התהליכים הנפשיים לדיון

1. ביחסים בין הפרט לקבוצה בגיל ההתבגרות קיים קונפליקט בין חוסר הרצון לפגוע באחר בקבוצה לבין הרצון לרצות את הקבוצה ולהשתייך אליה, קונפליקט הגורם להכחשת רגשות העלולים להתפרש כחולשה תוך ניכור עצמי והפגנת התנהגות בוטחת וכוחנית.
2. בחבורת מתבגרים קיים צורך של חבריה בשעיר לעזאזל שאפשר לפרוק עליו את התסכולים שהם צוברים ממנהיגם וכן להשליך עליו תכונות שלהם עצמם שאינם אוהבים.
3. הגעת ילד חדש לקבוצה עלולה לערער את האיזון שהיה בה, והילד עלול לעורר כעס של הקבוצה עליו אם אינו נוהג על פי הנורמות החברתיות שלה.

המטרות

1. התוודעות לתהליכים חברתיים נפוצים בקרב קבוצות של ילדים ומתבגרים: היסחפות ועדריות, הערצת "מלכת הכיתה", חרם ונידוי, היווצרות שעיר לעזאזל בתוך קבוצת ילדים או מתבגרים
2. התוודעות להשפעה של הצורך העז להשתייך חברתית בגיל ההתבגרות, במיוחד על הרקע של אי-ביטחון במקום בקבוצת ההשתייכות החברתית, כמנוף המפעיל בפרט תוקפנות ואכזריות
3. הבנת התהליך של הסלמת התוקפנות והאכזריות המביא לאיבוד הרסן על ידי הקבוצה כולה ועל ידי מנהיגה.

קישור

"החבר", אלזה מורנטה (ראו עיבוד מלא בפרק זה); בעל זבוב, ויליאם גולדינג.

הקצאת שעות להוראה

4-5 שעות.

הדמות להזדהות

המספרת.

אוכלוסיית היעד

חטיבת ביניים ותיכון.

ההכנה המומלצת לקראת הדין

במישור הרגשי

לתשומת לב: התנהגותה של המספרת, וכן ההתנהגות הקבוצתית, אופייניים לגיל חטיבת הביניים, אבל דווקא בגיל זה קשה יהיה לתלמידים להזדהות עם החוויה מתוך קרבת יתר פוטנציאלית שעלולה לעורר התנגדות לחשיפת רגשות "לא יפים" והתנהגות אכזרית. על המנחה להיות עירני להתנגדות העלולה לעלות אצל התלמידים.⁶⁹ אחת הדרכים לרכז אותה היא על ידי סרטוט הדמות להזדהות כדמות הנמצאת בקונפליקט. חשוב לפתוח את שלב ההזדהות על ידי הפניית שאלות המתחייסות לאופן שבו המספרת מתארת את הנערה השעירה ולשים לב לתוכן הדברים ולנימה הבוטה שלהם. לאחר מכן נפנה את תשומת הלב לתחושת האשמה והבושה של המספרת בקשר לנידויה החברתי של השעירה. בהמשך אפשר להפנות את התלמידים לשלושה סוגי קונפליקטים של המספרת: הקונפליקט הרגשי שלה, הפער בין רגשותיה לבין מעשיה וכן בין הנורמות ההתחלתיות שלה לבין הנורמות של המנהיגה שהיא מפנימה במהלך הסיפור.

69 על ביטויי התנגדות בשלב ההזדהות ראו במבוא למקראה.

שלבי הדיון

מומלץ להתקדם בדיון על פי הסדר הכרונולוגי, שכן יש משמעות לתהליך המתחולל ביחס החבורה לשעירה, והסיפור מסתיים בסצנת שיא מבחינת ההתאכזרות אליה.

הסיפור ארוך למדי, ויש בו מעברים מזמן הזמן עבר. מומלץ לחלק את הסיפור ולעבוד על פי סצנות, וציר הדיון יהיה המספרת.

לתשומת לב: המספרת מייצגת את הקבוצה, אך מוצג גם הקונפליקט שלה, שהיא אינה מודעת לו באופן מלא. ייתכן שלא קל יהיה לעורר הזדהות עם המספרת בשל הקושי לראות את התוקפנות האצורה בכל אחד מאתנו ובשל האי-רצון לראות את עצמנו כגורמים סבל לאחר.

אפשר להעיר הערת אגב לאחר הקריאה:⁷⁰ "המספרת מתארת התנהגות אלימה ותוקפנית שלה ושל חברותיה כלפי השעירה. קרוב לוודאי שחלק מהתנהגותה תהיה מוכרת לנו מעצמנו או מחברים שלנו. בשלב ראשון ננסה להתקרב אל המספרת מתוך רצון להכיר אותה ובלי לשפוט אותה. ננסה להבין את התנהגותה גם על רקע תהליכים קבוצתיים המתוארים בסיפור המוכרים לכולנו." הנחת היסוד של הדיון היא שרק אם נבין את התהליך שהמספרת עוברת, בלי לשפוט אותה, נוכל להציע דרך לעצירת תהליך כזה. אפשרות אחרת היא לפתוח בשאלה ישירה המתייחסת למספרת: "מה התגובות הספונטאניות שהמספרת מעוררת בכם עם סיום הקריאה הראשונה של הסיפור?" אם יש לתלמידים התנגדות כלפי המספרת יהיה קשה לגרום להם למצוא קווי דמיון בין רגשותיהם לרגשותיה. כאשר הגיבור צפוי לעורר התנגדות מעין זו בקורא, אפשר לפתוח בשאלה שתעלה את ההתנגדות על פני השטח ותאפשר למורה להתייחס אליה בהמשך (ברגר, תשנ"ח). התייחסות זו תהיה באמצעות הדגשת הקונפליקט שבו הנערה נמצאת.

את ההדהוד מומלץ לא לדחות לסיום הדיון בסיפור כולו, אלא לערוך אותו עם סיום סצנת הביקור השני של המספרת אצל הנערה השעירה, מכיוון שבסצנה זו עולים רגשות האשמה של המספרת ביחס להתנהגותה כלפי הנערה ומתוארת גם האי-

70 על הערות האגב בשיטת קובובי ראו במבוא למקראה.

נוחות שהיא חשה כלפי אמה של הנערה. זו נקודה טובה להזמין את התלמידים להדהוד, שכן כאן מצטייר הקונפליקט של המספרת במלואו. גם בסצנת הסיום מתגלה הקונפליקט בין הרגש לבין המעשה אצל המספרת, אך האכזריות בפועל כלפי השעירה בסצנה זו עלולה ליצור קושי לעורר הדהוד. לאחר ההדהוד אפשר להפנות את תשומת הלב של התלמידים לביטוי של הקונפליקט אצל המספרת גם בסצנת ההתעללות.

כדי לאפשר פתיחות מרבית מומלץ הדהוד בכתב ולא בקול. ייתכן שחלק מהאירועים שיועלו קשורים לתלמידי הכיתה, ולכן, כדי לנטרל אפשרות של לחץ קבוצתי, לעג או מבוכה, מומלץ להפנות את התלמידים להתבטא בכתב. יש ליידע את התלמידים מראש אם הכתיבה תוגש למורה לקבלת הערות או משוב או שתישאר בידיהם. מומלץ לקיים דיון ברגשות התוקפנות באמצעות הטקסט רק בשלבי ההזדהות והניתוק.

שאלות מנחות לדיון ותשובות משוערות

הזדהות

פתיחת הסיפור - אקספוזיציה

המספרת אומרת "כולם" ו"אנחנו" כשהיא מדברת על היחס לשעירה. מצאו כמה משפטים כאלו וקראו אותם בקול. מה אפשר להבין מכך? מדוע היא אומרת כך? על איזו הרגשה שלה מראה דרך דיבור זו?

הביטוי "כולם אומרים" מופיע כמה פעמים, וכן מופיעים הביטויים "אנחנו קוראים לה", "אנחנו הבנות אמרנו לה", "אף אחד לא רוצה". המספרת מעדיפה לתאר את עצמה כחלק מן הקבוצה, מחבורת הבנות; אין לה קול אישי. השייכות לקבוצה מקנה לה ביטחון, והיא מרגישה חלק מן העוצמה של קול ה"אנחנו", ובנוסף כך היא יכולה להסתתר מאחורי הקבוצה ולא לקחת אחריות אישית. היא אינה צריכה לחשוב יותר מדי על השלכות התנהגותה לגבי עצמה.]

המספרת מספרת על עצמה. מה היא אומרת על עצמה? מה מעסיק אותה? מה ממלא את עולמה? איך היא רואה את עצמה בתוך חבורת הבנות? מה היא מדגישה במיוחד? מהו גילה המשוער של המספרת? איך היא מצוירת?

את עצמה מבחינה גופנית? מה יחסה לגופה?

המספרת משתדלת להעלים את הגוף שלה כשהמנהיגה מסתכלת עליה. היא אינה אוהבת את גופה. היא מתפתחת, שדיה גדלים, ושיער מופיע על ידיה. היא מרגישה את עצמה שמנה. היא כבר קיבלה את המחזור החודשי ומתביישת לספר על כך כי היא מרגישה יוצאת דופן בין הבנות. היא נבוכה בשל התפתחותה המינית שהיא אולי מהירה יותר מאשר של בנות אחרות בחבורה והיא חוששת שילעגו לה. היא רוצה שלא יראו את הגוף שלה. היא עושה מה שמצפים ממנה: היא רוקדת עם בן שמגעיל אותה ומסכימה להתנשק אתו אף שאינה אוהבת את החיך שלו וגם המראה שלו דוחה אותה. המספרת רואה שצמח לה שיער על לחייה ומנסה להסתיר אותו: "ראיתי שהן ארוכות ושנאתי אותן. תלשתי אותן אחת אחת [...] זה כאב נורא." היא רואה דמיון בינה לבין הנערה השעירה, מכיוון ששתיהן שעירות. הדבר גורם לה לחשוש שמא ילעגו גם לה, ולכן היא לובשת בגדים עם שרוולים ארוכים גם בקיץ, הולכת לים לעתים רחוקות אבל במכנסיים ובחולצה, וכל הזמן חוששת שיגלו את סודה. היא מתוחה, ועומדת כל הזמן על המשמר; היא אינה בטוחה במעמדה החברתי בגלל גופה.]

נקרא בקול את הקטעים הפותחים את הסיפור: מה המספרת בוחרת לספר על הנערה השעירה ועל היחס של חבורת הבנות והבנים אליה? מה היא מדגישה לגביה? באיזו נימה היא מדברת עליה? מה מיוחד באופן שבו היא מדברת עליה?

מקריאת שני העמודים הראשונים הנערה השעירה מצטיירת רק דרך עיני החבורה כולה והמספרת משמשת לחבורה פה: "כולם", "אנחנו". המספרת מתארת את הנערה כמכוערת, את אמה כמתלבשת בבגדים חשופים ואת אביה כבעל עסקים מפוקפקים. שני דברים בולטים בה לפי דברי המספרת: היא שעירה מאוד, ובנוסף "היא לפעמים פותחת את הפה ולא סותמת אותו, היא יודעת שהיא על תנאי והיא לומדת להתנהג כמו שצריך". כללי ההתנהגות מתייחסים לכך שאסור לה להבליט את עצמה; למשל: עליה להיבחר אחרונה במשחקים, לא לדבר הרבה מדי ועוד. הנערה השעירה מדברת הרבה, אינה מקבלת את מרות המנהיגה, והדעתנות שלה מעוררת את כעסן של הבנות עליה. בנוסף היא "אמרה שתספר עלינו לאימא שלה ולמורה".

נימת דבריה של המספרת בוטה ומחוספסת כאשר היא מדברת על הנערה השעירה, ועולה בה כעס כלפיה. היא מאמצת את נקודת הראות של המנהיגה כלפי הנערה השעירה ואינה מערערת על נכונותה ועל תקפותה - "ועל דבר כזה אי אפשר לסלוח כמו שהמנהיגה שלנו אומרת" - והיא גם דבקה במה שהבנים בחבורה אומרים: " הם אומרים שאי אפשר שמישהי שאימא שלה זונה תהיה בחבורה, כי זה עובר בגנים שלה."]

מול תיאור הנערה השעירה הדחוייה המספרת מתארת את מנהיגת הבנות. מה היא אומרת עליה ומהו יחסה אל המנהיגה? איך היא רואה את עצמה ואת המנהיגה כפי שעולה מן השורות הבאות? "כאילו אור לבן זורח לה מהחיוך ומציף אותי. כאילו שחקנית ראשית באמצע הצגה מחייכת רק אליי. ואז אני מרגישה גדולה לרגע, כאילו ניפחו אותי כמו שאבא מנפח את הסירת-גומי עם המשאבה."

[המספרת מעריצה את המנהיגה - "הכי יפה, וגם יש לה הכי הרבה כסף" - והיא תלויה ביחסה אליה. חיוכה של המנהיגה אליה גורם לה להרגיש "גדולה לרגע", ודימוי סירת הגומי מדגיש עד כמה היא תלויה ביחסה של המנהיגה, כי הרי אם אין מנפחים את הסירה היא נטולת חיים לחלוטין ואינה פונקציונאלית.

המספרת מתארת את המנהיגה כנחרצת וכהחלטית, הכי יפה, מחוזרת על ידי בנים ובנות, עשירה, מודל לחיקוי - " אם היא לובשת בגד חדש, אז גם שאר הבנות הולכות לקנות אותו, ומסדרות את השיער שלהן בדיוק כמוה" - בלתי מושגת, אלילה - "אבל על אף אחת זה לא נראה כמו עליה" - ויחסה לחברות ולחברים מותנה - "מקשיבה למי שבא לה להקשיב לו, ולפעמים לא מתייחסת אם זה משעמם אותה" - אינה מחויבת בכללי נימוס ואינה מהססת לפגוע בזולת. היא אמנם הגיעה לבית הספר בכיתה ב', והייתה חדשה, אבל באה ממקום "יפה". המנהיגה היא חברתו של הילד "הכי שווה" וגם "הכי יפה", והבית שלה מפואר. ליד המנהיגה המספרת נאלמת: כשהמספרת באה לבקר את המנהיגה החולה היא מגלה לנו ש"המילים נתקעו לי בגרון ולא ממש הצלחתי לדבר". המספרת מקבלת את נקודת הראות של הקבוצה לגבי המנהיגה ואינה מערערת עליה. היא מתוחה ביחסה אל המנהיגה, וחוששת ממנה.]

נקרא את תיאור ביקורה הראשון הסודי של המספרת אצל הנערה השעירה החולה: מהו הקונפליקט של המספרת העולה מן התיאור? שימו לב למתח בין הקטעים שבהם המספרת מתנהגת כפי שמנהיגת החבורה מצפה ממנה לבין הקטעים שמסתמנות מהם תחושות האשמה והבושה של המספרת כלפי הנערה השעירה.

[מצד אחד המספרת נוהגת בנערה השעירה כפי שהוכתב לחבורה על ידי המנהיגה: היא רוצה ללכת מביתה של הנערה השעירה מהר ככל האפשר כדי שזו לא תחשוב שהיא חברתה. הנערה השעירה הממושקפת מפחידה אותה. המספרת אינה מנסה להבין מה הנערה השעירה אומרת לה על העציץ היבש. המספרת מהנהנת בראשה כדי שהנערה השעירה תבין שנשלחה ולא באה מרצונה. המספרת אינה מבקשת עוד פרוסה והיא גם מסרבת להצעה להישאר ולשחק עוד מעט. מצד שני אפשר להבחין שהמספרת אינה שלמה עם התנהגותה כלפי הנערה השעירה והיא מרגישה אשמה: תחושת האשמה שלה מסתמנת בכך שאינה מסתכלת בפני הנערה השעירה, בכך שכשאינה אומרת "תודה" לסבתא היא טורחת לתרץ זאת בכך שהיא ודאי לא תשים לב אם אמרה לה שלום או לא. גם התיאור המפורט של חדרה של הנערה השעירה ושל משפחתה מוכיח שעל אף הימנעותה של המספרת מכל תגובה טבעית וספונטאנית לשעירה והשתדלותה לא לחוש רגשות אנושיים כלפיה היא בכל זאת מתעניינת בה.]

מדוע אחרי הביקור הסודי אצל השעירה המספרת רצה לבדוק את הפנים שלה?

[היא יודעת שגם היא שעירה. היא מבינה שהיא עלולה לזכות לאותו יחס של החבורה.]

נקרא את הקטעים שבהם ההכנה לביקור החבורה אצל הנערה השעירה מתוארת מנקודת חווייתה של המספרת: מה היא מדגישה במיוחד?

[״כולנו עומדות במעגל קטן סביב המנהיגה, אחת מאתנו אומרת שאם היא תקלל בחזרה אז נירק עליה, או נפיל אותה ונבעט בה. מישהי אומרת שאפשר למשוך לה בשערות, ואז השמנה [...] קופצת ושואלת אם יש למישהו מספריים, שנוכל לגזור לה את השיער [...] וכולנו צוחקות. אני מרגישה חזקה ככה, יפה, שכולנו כמו גוש אחד [...] וכולנו מרגישות מין התרגשות כזאת בבטן, ואנחנו הולכות

מהר – מהר, כמעט מדלגות, ואנחנו מחזיקות ידיים והזיעה שלנו נדבקת אחת לשנייה, כמו מין התערבבות נעימה כזאת, ובא לי פתאום לחבק את כולן [...]. שכולנו יחד מול האויב הרע, ואנחנו נביס אותו כי אנחנו חזקות וכי אנחנו רבים מול אחת". המספרת מדגישה את העובדה שהקבוצה התאחדה סביב המנהיגה וכולן כאחד נהנות לדבר על ההתאכזרות שהן עומדות להתאכזר כלפי השעירה. מודגשת התרגשותה של המספרת הנובעת מחוויית ההתאחדות הקבוצתית סביב המשימה. השעירה מתוארת כ"אויב" ולא כנערה.]

החוויה של "כולנו" חזקה מאוד אצל המספרת. היא מתארת התרגשות הולכת וגדלה של החבורה כאשר הן מתכננות איך יתנפלו על השעירה ויתעללו בה. למה כולן משתתפות בטקס בהתלהבות כה גדולה?
[סיבה אחת להתלהבות היא שהמספרת וגם כל הבנות האחרות יודעות שיש להן רק שתי אפשרויות: להתעלל בשעירה או להפוך למושא ההתעללות של הקבוצה כולה. סיבה נוספת היא החוויה הקבוצתית וההתאחדות סביבה.]

לאחר מכן המספרת עוברת לדבר רק על עצמה ואומרת: "ואני מדמינת אותה נופלת ואת הדבק נכנס לה לפה ואת הבעיטות שניתן לה ואת זה שהיא תתחנן שנפסיק, ואני יודעת שאסור, אבל זה עושה לי מין טוב כזה בכל הגוף, טוב שזאת היא ולא אני ששוכבת שם מלאה בדבק והשיער שלי גוזר. ואני יודעת שכמו שהמנהיגה שלנו אמרה, שהיא אשמה, שהיא הביאה את זה על עצמה, ובגלל זה מגיע לה כל מה שיקרה לה, ואין מה לעשות, ככה זה. " מה קורה כאן בנפשה של המספרת?

[היא בקונפליקט שבו היא מודעת לאכזריות העומדת להתרחש. מצד אחד זה עושה לה טוב לחשוב על זה, אך מצד שני היא יודעת שזה אסור. לראשונה היא מודעת שהיא הייתה יכולה בקלות להיות במקומה של השעירה, אך היא משכנעת את עצמה שהשעירה אשמה ומגיע לה לקבל עונש. היא מעלה את השעירה על המזבח. השעירה היא השעיר לעזאזל.]

המספרת אומרת: "אין מה לעשות, ככה זה." מה אפשר להבין מכאן על המתרחש בלבה באותו רגע?

[היא חוששת להתנגד; אין לה כוחות להתמרד. היא אומרת לעצמה שאין לה

אפשרות לא לנהוג כך. **לתשומת לב:** בשלב הניתוק חשוב לדון בשאלה אם באמת לא היה "מה לעשות" במקרים אלו.

המספרת מכנה את השעירה "האויב הרע". מדוע? איזה צורך שלה מונח זה משרת?

[זה עוזר לה ליישב את הקונפליקט הפנימי.]

לתשומת לב: נעבור כעת להדהוד ולאחר מכן נחזור לשאלות ההזדהות.

הדהוד בכתב

1. המספרת ידעה שהתנהגותה פוגעת מאוד בשעירה, ובכל זאת עשתה את מה שעשתה. נסו להיזכר במקרה שבו עשיתם משהו שהתביישתם בו או שגרם לכם תחושת אי-נוחות כבר בזמן העשייה עצמה ולמרות זאת, בגלל רצונכם להיות חלק מהקבוצה/מהחבורה, עשיתם את המעשה. כתבו על האירוע, על הרגשתכם ועל התנהגותכם.

או:

2. המספרת אומרת לעצמה: "אני נושמת עמוק-עמוק ואומרת לעצמי לא לחשוב ופשוט להוציא את המילים מהפה." כתבו דוגמאות נוספות למצב שבו אדם אינו רוצה לחשוב על מה שהוא עושה.

לתשומת לב: נחזור לשאלות ההזדהות.

החשך שאלות ההזדהות

נקרא בקול את הקטעים המתארים את ביקורה השני של המספרת אצל הנערה השעירה וגם את הסצנה המסיימת. המספרת משתתפת בהתעללות בנערה השעירה עם הבנות האחרות, אבל מה היא מרגישה בשעת מעשה? [המספרת מתייסרת. היא חווה קונפליקט בין הקושי להתעלל בנערה השעירה או אף לחזות בהתעללות בה ובין ההשתתפות בפועל בהתעללות. היא מרגישה אשמה אך אינה אומרת דבר. היא חוששת להתנגד: "אני שומעת את עצמי אומרת לה בלב, תברחי, תברחי, ואפילו מקווה שאימא שלה פתאום תדאג לה ותבוא [...] אני משתדלת לא להסתכל ממש עליה, רק על חלקים שלה [...] בפנים אני

מרגישה שהלב שלי נהיה יותר ויותר קטן. ברור לה שאם היא תצא נגד הוראות המנהיגה היא עלולה להיות הבאה בתור. המספרת מתארת את ההתעללות לרוב בלשון של כינוי גוף נייטרלי או ברבים: "אחת", "אחת מאתנו", "כולנו", "אנחנו". היא אינה לוקחת אחריות אישית וגם אינה מתייחסת לנערה השעירה - קרבן ההתעללות - כאל אדם. בכך יש דה-הומניזציה של הנערה השעירה, שלאורך הסיפור כולו שמה אינו נזכר. לעומת זאת, כשהמספרת מתארת את המתחולל בלבה, את האשמה ואת הפחד, היא מדברת בלשון "אני".

המספרת מתייחסת לאמה של הנערה השעירה כמה פעמים; היא מחכה שהאם תבוא; היא רואה את המבט שהאם נועצת בה. לאילו רגשות של המספרת התייחסות זו קשורה?

המספרת מרגישה אשמה קשה בגלל ההתעללות, אך חוששת לצאת נגדה ומקווה שהאם תגן על בתה, דבר שהיא עצמה אינה עושה ובעקבות כך היא מרגישה שהיא בוגדת בשעירה.⁷¹ האם - שבסופו של דבר מפסיקה את ההתעללות - מייצגת את ערכיו של העולם המבוגר, והיא מספקת תזכורת למה שמותר ואסור לעשות, מעין נקודת ראות חיצונית על מעשה הבנות.

ניתוק

נדון בתהליכים העיקריים שהועלו בשלבי ההזדהות והדהוד: האם המצב המתואר הוא נפוץ? המספרת משתפת את הקורא בקונפליקט שלה, ובוודאי היו בנות נוספות בחבורה שהרגישו כמוה. האם לדעתכם הייתה לה אפשרות אחרת? האם היא יכלה לנהוג אחרת? האם רצוי היה שתנהג אחרת? כיצד? מדוע? מה יכול היה לעזור לה במצב שנקלעה אליו? מה יכול היה לתת לה כוחות?

נדון בדמויות המרכזיות בחבורה ובהעמדתן זו מול זו: המספרת, המנהיגה, השעירה והשמנה - כיצד כל אחת מהן מאופיינת וכיצד הן מועמדות זו מול זו? נתייחס גם לכינויי הדמויות ולמשמעותם.

הסופרת בוחרת להנגיד שתי דמויות קיצוניות זו מול זה: א. דמות הנערה היפה

71 נרמז שהשעירה חשבה שהמספרת היא חברתה.

ביותר והנערצת, המנהיגה. ב. דמות הנערה המכוערת, השעירה והדחויה, הקרבן. כל אחת מייצגת טיפוס בחבורה. אין בסיפור שמות פרטיים, רק כינויים לפי האפיון הגופני, ולמנהיגה לפי התפקיד. בכך יש דה-הומניזציה של הדמויות, דבר המתקשר גם לכותרת – "אחת מאתנו": אין פנים אישיות לדמויות. יש המון, כולנו, קבוצה, ויש "אחת", "השעירה". מינוח זה מפחית מכובד האחריות האישית ומאפשר הסתרתות מאחורי הקבוצה. הכינוי "השעירה" מזכיר את המילים "שעיר לעזאזל", ובכך מאפיין את השעירה בהקשר של חיותיות ושל קרבן החברה.].

נדון בקודים של החבורה, בערכים: מה נחשב בעיניהם ומה לא? מדוע הפכה דווקא השעירה לשעיר לעזאזל?

השעירה היא השעיר לעזאזל של הקבוצה. ככל שהחברה צנטרליסטית יותר סביב מנהיג כך יש צורך רב יותר בשעיר לעזאזל שאפשר לפרוק עליו את התסכולים שצוברים בני החבורה המושפלים על ידי המנהיג. השעיר לעזאזל גם מגדיר את הקבוצה. הסיבה הרשמית שהשעירה הפכה להיות השעיר לעזאזל היא שהיא איימה שתלשין באוזני אמה ומורתה שמציקים לה. שלושה מאפיינים של הנערה השעירה בולטים: א. היא דברנית ודעתנית, אף שהיא ילדה חדשה שהגיעה ממקום נחשב פחות מבחינה סוציאקונומית על ידי "כולם" – באר שבע או אשדוד. כל ילד חדש מאיים על ההיררכיה הקיימת בקבוצה ועובר מבחן של החבורה, והיא סירבה לעשות מה שאומרים לה ועמדה על שלה. היא "בעלת אופי" והתנגדה לקבל את מרות הקבוצה. בכך היא עוררה את כעס המנהיגה והקבוצה. היא לא הבינה את ה"קודים" – שחדש צריך לשלם כדי להתקבל בכך שיהיה כנוע – ואולי הבינה ולא רצתה לשתף פעולה. בכל אופן, כנראה היא לא הייתה ערה למחיר שתשלם. ב. היא תלמידה טובה. ג. אמה מתלבשת שלא על פי הקודים המקובלים במקום – היא לובשת בגדים חשופים – ומצטיירת כזרה יוצאת דופן. אולי זה אינו תואם את הקודים של הצפונים התל-אביביים, ואולי הכול רק בגדר תירוצים.].

איך אפשר לאפיין את המספרת?

המספרת חווה קונפליקט וחיה בחשש ובהסתרה. היא אינה בטוחה במעמדה החברתי, ומוטרדת ממראה גופה השמנמן והשעיר. חשוב לה לרצות את המנהיגה ואת החבורה, ולכן היא מזדהה עם התוקפים ולא עם הקרבן. היא משתדלת לטשטש את קווי הדמיון בינה לבין השעירה.].

מדוע דווקא היא נבחרת על ידי המנהיגה להוציא את השעירה מן הבית ולהכניסה למלכודת? מה זה מראה על מקומה החברתי?
[מעמדה רעוע, והיא אינה מעזה להתנגד למנהיגה. היא צריכה להוכיח את נאמנותה.]

איך אפשר לאפיין את המנהיגה?

[המנהיגה גם כן הגיעה כחדשה כמה שנים קודם לכן, אך ממקום יפה. היא יודעת לעשות מניפולציות ולמשול בכל אחת מן החבורה על ידי התייחסות לנקודות התורפה שלה.]

כותרת הסיפור ומשמעותה: הביטוי "אחת מאתנו" מופיע בסיפור פעמים מספר. היכן הוא מופיע, ומהו הצורך שהוא משרת? מתי נעשה בו שימוש?
[מי שעוברת את המבחן מקבלת טפיחות על השכם ונהיית **אחת מאתנו**, אז זה שווה את זה.]; "וכולנו מרגישות מין התרגשות כזאת בבטן, ואנחנו הולכות מהר-מהר, כמעט מדלגות, ואנחנו מחזיקות ידיים והזיעה שלנו נדבקת אחת לשנייה, כמו מין התערבבות נעימה כזאת, ובא לי פתאום לחבק את כולן [...] **שכולנו יחד** מול האויב הרע, ואנחנו נביס אותו כי אנחנו חזקות וכי אנחנו רבים מול **אחת**." בקטע זה באה לידי ביטוי הזדהות המספרת עם התוקפים וכן התוקפנות כלפי ילדים המסומנים כחריגים או כחלשים. בביטוי "אחת מאתנו" המספרת מתייחסת למבחן שבנות חדשות צריכות לעבור כדי להיות חלק מן הקבוצה. הביטוי מדגיש את החשיבות שיש בעיני הבנות להתקבל לקבוצה/לחברה.]

הפניה לפרק ב', "קריאת כיוון"

"הילד החדש", מורי היארט - תוקפנות של ילד דחוי כלפי ילד חדש המגיע לשכונה; "ילדות", יונתן רטוש - קשיים בהתחברות בגיל הצעיר.